

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת כתובות

דפים סב - סט, פרשת שמיני תשע"ה

דרך ישרה תמצית הדף

דף סב- סג

*הזמן שיוצא ללמוד והמעשים. *זמני עונה. *מורד ומורדת.

- א. כמות הזמן שת"ח יוצא ללמוד ומניין 1. אורחא דמילתא, לרב חודש בבית וחודש יוצא כדאשכחן בעבדי דוד, ודחי דהתם איכא הרוחה. 2. לרבי יוחנן חדשיים בביתו ויליף מבנין ביהמ"ק, ודחי דהתם אפשר ע"י אחרים, וכן פליגי האם אנחה שוברת חצי או כל גופו. 3. חכמים פליגי על רבי אליעזר וסברי דשרי לצאת אפילו שנתים ושלוש בלא רשות, וסמכי רבנן עלייהו. 4. מצינו שבאו רק בערב שבת או יו"כ, או אחרי שש י"ב וכ"ד שנים.
- ב. זמני מצוות עונה 1. טיילים כל יום, וזהו להו"א ת"ח ודחי שנשיהם מנדרות שינה מעיניהם בעוה"ז ובאות לחיי העוה"ב, ולמסקנא מי שאוכל וישן משלו, או מפנקי דמערבא וכדאשכחן ברבי אבהו ורבי יוחנן שהיו בעלי כח. 2. פועלין, בעושין מלאכה בעירן פעמיים בשבוע, ובעיר אחרת פעם בשבוע. 3. חמרים אחת לשבוע. 4. גמלים אחד לשלושים יום, וחמר אסור לעשות גמל בלא רשות מאשתו ואפילו דאיכא הרווחה משום שעדיף לה קב ותפלות מתשעה קבין ופרישות. 5. ספנין אחת לחצי שנה. 6. עונת ת"ח בערב שבת.
- ג. המעשים בהליכה ללמוד 1. רב רחומי חזר לביתו בכל ערב יו"כ, ופעם התאחר ואשתו בכתה ועקב כך הוא מת. 2. יהודה בריה דר"ח בא בכל ע"ש עמו עמודא דנורא ופעם התעכב וכפו מטתו בשגגה ולכן מת. 3. רבי השתדך עם רבי חייא והעלמה נפטרה ועיינו במשפחות ומצאו שאינה בת מלכים. 4. בנו של רבי פסק שילמד י"ב שנים והעבירוה לפניו פעמיים ונשאה ואח"כ הלך ללמוד והתעקרה והתפלל עליה ונרפאה. 5. ר"ח בן חכינאי חזר לביתו בעקבות בתו ואשתו ראתהו ומתה ובקש רחמים וחזרה לחיות. 6. רב חמא בר ביסא למד י"ב שנים ובא לבימ"ד בעירו וראה את בנו ר' אושעיא וזהו החוט המשולש. 7. רחל ראתה שרבי עקיבא הרועה צניע מעלי ונתקדשה לו ושלחה אותו ללמוד י"ב שנה ואח"כ הסכימה עוד י"ב שנה וחזר עם כ"ד אלף תלמידים ונשקה את רגליו ואמר שלי ושלכם שלה, והפר את נדרו של חמיו שהדירה מנכסיו. 8. בתו של ר"ע עשתה כן לבן עזאי, ואמרינן רחילה בתר רחילה אזלא. 9. רב יוסף בריה דרבא הלך לשש שנים וחזר לאחר שלש שנים בערב יו"כ, ואביו יצא כנגדו ושניהם נטרדו ולא אכלו סעודה המפסקת.
- ד. דיני מורד ומורדת 1. למורדת פוחתין שבעה דינרין או טרפעקין ובפוחת ליכא שכר שבת, ולת"ק

פוחתינ עד כנגד כתובתה ולרבי יוסי לעולם, ובמורד מוסיפין לאשה שלש כיון שצערה פחות משל האיש ויצרה מבפנים ולא מבחוץ. 2. המרידה מתשה"מ להו"א פלוגתא ולמסקנא לכו"ע ואפילו היא ארוסה נדה ושומרת יבם משום פת בסלו, ופליגי האם יש מורדת ממלאכה ובאיש שאומר איני זן ואיני מפרנס. 3. שלבי מורדת, בתחילה אמרו שבכל שבוע פוחתינ שבעה דינרין, ואח"כ אמרי שמכריזין עליה ארבע שבתות בביכ"נ ומתרים בה פעמיים ומפסידה את כל כתובתה, ולרבא נמלכין בה ומשהינן י"ב חדשים ואז אין לה מזוני. 4. האומרת שבעלה מאוס עליה פליגי אי כפינן לגרשה. 5. פליגי האם מורדת מפסידה את בלאותיה הקיימים ורבא הסתפק, ולהלכה אם תפסה לא מפקינן.

גדף סד- סה

*אגרת מרד ביבמה. *שליש לאשתו. הדרן!

א. איכא סתירה האם כותבים אגרת מרד על שומרת יבם, ומתריזין 1. תבע הוא כותבין והיא לא כותבין, ודחינן דאין לחלק בינה לבין ארוסה. 2. נתבע לחלוץ נזקקין וליבם לא, ודחי דאין לחלק כיון דאגידא ביה. 3. למסקנא תרוייהו שתבע לייבם, נזקקין למשנה ראשונה ולא נזקקין למשנה אחרונה שחליצה קודמת.

ב. דיני המשרה את אשתו ע"י שלישי 1. מזון שני קבים חטים ובשעורים רעות כפליים, חצי קב קטנית, לוג שמן, קב גרוגרות או פירות, ובקביים פליגי אי איכא מזון ט"ז סעודות או י"ח והמותר לאורחים או שאוכלת עמו או לסעודה רביעית. 2. מטה ומפץ ומחצלת היכן שמסרגים את המטה בחבלים, ופליגי אי נותן לה כר וכסת במקום דאורחיה דידיה וחוששת שיבא בבין השמשות ולא יספיק להביאם. 3. כיפה, חגור, מנעלים בכל יו"ט במקום הרים, וכלי חמשים זוז פשיטי בחורף ומתכסה בבלאותיהן בקיץ והשחקים שלה לימי נדתה, אבל מותר בלאות אלמנה ליורשין, וה"מ בעני אבל בעשיר הכל לפי כבודו. 4. נותן לה מעה כסף לצרכה ומקבל מעשי ידיה חמשה סלעים בשתי או עשרה סלעים ערב. 5. מניקה פוחתינ ממעשי ידיה ומוסיפין מזונות ויין, ומוכחינן מהא שאדם חייב לזון את ילדיו עד גיל שש, ודחי דלמא משום שמסתמא היא חולה. 6. אוכלת עמו בכל ליל שבת, וזהו אכילה או תשמיש. 7. אין פוסקין יין לאשה דילפינן מחנה שהיו אכסנאים ושקויי היינו תכשיטין, אבל נותנים לרגילה כוס אחת אבל שתים ומעלה הוויא לה ניוול, וכן נותנים לה יין לציקי קדירה ופוסקין שיראין.

הדנן עלך פרק חמישי- אף על פי

פרק פשי- מליאת האשה

גדף סו

*ממונות האשה ולבעל. *שווי השומא בכתובה.

א. ממונות האשה וזכות הבעל 1. מציאתה לת"ק לעצמה ולר"ע לבעלה ומקשינן דלר"ע אפילו העדפה הוויא שלה אלא איפוך, ומציאתה הוויא כהעדפה ע"י הדחק ופליגי. 2. מעשי ידי האשה לבעלה, ואם עשתה שתים בבת אחת בעי אי חשיבא העדפה ע"י הדחק. 3. בושת ופגם, לת"ק שלה, ולר"י בן בתירא שלישי לו ושליש לה, והשליש הנוסף בסתר לה ובגלוי לו, והטעם כיון דאיכא זילותא ואשתו כגופו משא"כ סוסתו בגדו ומשפחתה.

ב. כתיבת שווי השומא בכתובה 1. הכניסה כסף לפרקמטיא מוסיף שלישי ופוסק כנגדו, וקמ"ל עיסקא רבה דנפיש רווחא וזוטא שאחריותו קטנה. 2. מה ששמו בחתונה וכתבו בכתובה פוסק כנגדו ומוריד

חומש וקמ"ל שומא רבה וזוטא, וכן שומא דידה שפוחת ושומא דידיה שמוסיפה להכניס. 3. מנה במקום שלא נהגו לפרטו הרי הוא בשוויו, וה"ה כלי זהב שאינם נפחתים. 4. החתן מתחייב בשמים בשווי עשרה דינרים לכל מנה, ובעי האם לפי השומא ליום הראשון שבוע חדש או כל שנה ועלו בתיקו, ומייתי מעשה מבתו של נקדימון שפסקו לה ארבע מאות זהובים לקופת בשמים ליום. ואמרנו שהכניסה אלף אלפי דינרי זהב מבית אביה, ובגלל שלא עשה צדקה כראוי לו הגיעה לידי ליקוט שעורים מבין גללי בהמתן של ערביים ובא זה ואיבד את של בית חמיה. 5. זהב שמין בשוויו ולהו"א זו פלוגתא דלת"ק זהב ככלים ולרשב"ג בשוויה, ולמסקנא פליגי במטבעות שיוצאים ע"י הדחק או כולה כרשב"ג וזהב כותבים בשוויו כדין כליו. 6. הנכסים שהם כפרקמטיא ויש להוסיף עליהם בשומא שלישי: בשמים של אנטוכיא, גמלי ערביא, שמלות דבי מכסי, שקי דרודיא, חבלי קמחוניא, ולהו"א אף ארנקי דמחוזא.

ג דף סז

*חלוקת צדקה והמעשים.

א. חלוקת צדקה 1. יתומה שנישאת אין לפחות לה מחמשים זוזי פשיטי, וכן עני המשיא את בתו. 2. יתומה קודמת ליתום לפרנסה כיון שאין דרכה לחזור על הפתחים, וכן קודמת לנישואין הואיל ובושתה מרובה. 3. הסדר בצדקה ליתום, בית מטה וכלי תשמישו, ואח"כ משיאין לו אשה. 4. חיוב די מחסורו אפי" סוס לרכב ועבד לרוץ. 5. נתנו לעני ליטרא בשר בכל יום, והרבותא שהיה של עופות, או בליטרא כסף, או שהיה כפר קטן והשאר לא נמכר. 6. מי שאין לו ואינו רוצה להתפרנס, לר"מ נותנים לו לשם הלואה ואח"כ הוי מתנה, ולחכמים פותחים לשם מתנה או נוטלים ממנו משכון. 7. אם יש לו ואינו רוצה להתפרנס, לת"ק נותנים מתנה ונפרעים ממנו לאחר מיתה ולר"ש אין נזקקין לו. 8. איכא סתירה בחיוב למכור כליו, ומוקמינן דיחליף להו"א מטה ושלחן ודחי דיאמר לא מקבל ולמסקנא מגרדת כסף או בנטל שלא כדין.

ב. המעשים בצדקה ומה ילפינן מינייהו 1. רבי נחמיה גלגל עדשים עם עני ומת בגלל שהיה מפונק. 2. עני אמר לרבא שסועד בתרנגולת פטומה ויין ישן ואוכל משל ה' ואדהכי הגיע ע"י אחותו של רבא שלא ראתהו י"ג שנה. 3. מר עוקבא ואשתו נתנו לעני בסתר וכשראו שבא נכנסו לתוך תנור כדי שלא להלבין פניו, ורגלי אשתו לא נשרפו כיון שמצויה בבית ומקרבא הנייתה. 4. מר עוקבא שלח כסף לעני ושמע שמזלפין לו יין וכפל את תמיכתו היות והיה מפונק. 5. מר עוקבא לפני פטירתו חישב שלא נתן מספיק לצדקה ולכן בזבז חצי מנכסיו, דשרי לאחר מיתה לבזבז טפי מחומש. 6. רבי אבא השליך ברחוב כסף עבור עניים. 7. אשת רבי חנינא ראתה שהעני אוכל בכלי כסף וזהב, ואמר לה שיש להחזיק טובה לרמאין דאלי"כ כל מי שהיה מעלים את עיניו מן הצדקה היה נענש מיד כמו ע"ז בגז"ש בליעל, והעושה את עצמה חולה או נצרף אינו נפטר מהעולם עד שיבא לידי כך.

ג דף סח-סט

*ממון ליתומה שנישאת. *גביה ע"י הבנות. *משליש ואפוטרופוס. הדרן!

א. כמה נותנים מהירושה ליתומה שנישאת 1. לרבי יהודה אם השיא את הראשונה ומת נותנים כך לשניה וכן הלכה, ושמואל דקאמר לפרנסה שמין באב קמ"ל דטעמיה דר"י משום אומדנא וה"ה אפילו אם האב לא השיא. והא דאמרין שהבנות ניוזנות ומתפרנסות לפי שומת הנכסים זהו במאכל ובמלבוש, וכן דעת רבי שאם אמדוהו אזלינן בתר אומדנא ולכן נתן אחד משנים עשר בנכסים, ובלא אמדוהו נוטלת עישור. 2. לחכמים פעמים שאדם עשיר והעני לכן שמין ונותנים לה עישור

נכסים, ולהו"א אתי אף כשמואל דעני ועשיר זהו בדעתו ודחי דשמואל כר"י ורבנן קסברי שאף באמדוהו אזלינן בתר שומא. 3. בנות שנישאות יחד הראשונה נוטלת עשירית והשניה עשירית ממה ששיירה וכן הלאה ואח"כ מחלקים ביניהם בשוה את הסכום שהתקבל. 4. בת שהתבגרה לא איבדה פרנסתה וכן הלכה, ולר"ש בן אלעזר איבדה ולכן שוכרות להם בעלים. 5. יתומה שנישאת והאחים ונתנו פחות מעישור נכסים, בקטנה אפילו מחלה לא מהני וגדולה צריכה למחות, וא"צ למחות בניזנות מהם וכן בבוגרת בעלמא.

גביית ממון ע"י הבנות 1. להוציא ממשעבדי למזונות לכו"ע אין מוציאין ולפרנסה לרבי יוחנן ג"כ אין מוציאין וכן פסק רבא ולרבי מוציאין. 2. לרבי פרנסה אינה כתנאי כתובה כגון מזונות, להו"א קאי על גביה ממשעבדי ודחי דפשיטא וכן אמרינן דתרווייהו גובין ממטלטלין, ולמסקנא קאי על האומר שלא יתנו לבנותיו מנכסיו פרנסה שומעין ומזונות אין שומעין משום דהוי תנאי כתובה. 3. מי שמת והניח שתי בנות ובן והראשונה קדמה ונטלה עישור נכסים והשניה לא הספיקה לגבות עד שמת הבן, לרבי חנינא יש לשניה עישור שהרי אפילו מוציאים לפרנסה ממשעבדי ולרבי יוחנן שניה ויתרה, ובעי להוכיח מכאן דלא שמיע ליה דרבי ודחי דהכא רווח ביתא מהני ניכסי. 4. בת בעישור נכסים, להו"א הויא יורשת ודחי מזה שאפשר לסלקה בזוזי ש"מ שהיא בעלת חוב, ואמרינן שהיא בע"ח של האב ולכן נוטלת בינונית שלא בשבועה, אבל אם מת האח נוטלת מבניו זיבורית ובשבועה.

דיני משליש ואפוטרופוס 1. המשליש מעות לבתו ואומרת שבעלה נאמן עליה, מהני לר"מ בנשואה ולא בארוסה ולרבי יוסי בגדולה ואפילו מן האירוסין ולא בקטנה. ואיכא בינייהו להו"א קטנה מן הנישואין ודחי דלכו"ע אין מעשה קטנה כלום, ולמסקנא גדולה מהאירוסין דלר"מ אמרינן מצוה לקיים דברי המת. 2. האומר תנו שקל וראוין לסלע, באמר תנו נותנים סלע ואם אמר אלא שקל נותנים שקל וכן אם אמר שלאחר מכן ירשו אחרים תחתיהם נוטלים רק שקל. ואתי כר"מ דקסבר אמרינן מצוה לקיים דברי המת, ולהלכה נותנים כל צרכם אפילו לר"מ משום שאמר רק לזרם. 3. מקח פעוטות, כשיש אפוטרופוס קאמר אין מעשה קטנה כלום, אבל כשאין אפוטרופוס מקחן מקח רק במטלטלין.

הדון עלך פרק שישי – מליאת האשה

שאלות לחזרה ושינון

דף סז	דף סב – סג
א. מזונות האשה וזכות הבעל (3)	א. כמות הזמן שת"ח יוצא ללמוד ומנין (4)
ב. כתיבת שווי השומא בכתובה (6)	ב. זמני מצוות עונה (6)
דף סז	ג. המעשים בהליכה למוד (9)
א. חלוקת צדקה (8)	ד. דיני מורד ומורדת (5)
ב. המעשים בצדקה ומאי ילפינן מינייהו (7)	דף סד – סה
דף סח – סט	א. הסתירה אם כותבים אגרת מרד על שומרת יבם והתי' (3)
א. כמה נותנים מהירושה ליתומה שנישאת (5)	ב. דיני המשרה את אשתו ע"י שליח (7)
ב. גביית ממון ע"י הבנות (4)	הדרן!
ג. דיני משליש ואפוטרופוס (3) הדרן!	פרק ששי – מציאת האשה

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות 	יבמות 	ברכות עם מחודדין בפ"ד.
עבודה זרה הוריות 	כתובות 	שבת מהדורה חדשה.
מחודדין בפ"ד 	נדרים 	עירובין
זבחים 	נזיר סוטה 	פסחים
מנחות 	גיטין 	שקלים ר"ה
חולין 	קידושין - עם תורתך שעשועי, 	יומא
עם הקדמות ומושגים 	סימני הדרף, ותוספתא 	סוכה
בכורות 	בבא קמא 	ביצה תענית
ערכין-תמורה 	בבא מציעא 	מגילה-פורים עם מדרש,
כריתות-מעילה 	בבא בתרא א-ב 	תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א
נדה 	סנהדרין א-ב עם "יש סדר 	מו"ק חגיגה
	לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חודים מנוקד ומסודר.	איזוהי דרך ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~131~

המערכת